

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Преплата се плаћа у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за лекара среза нишавског и лужничког, округа пиротског, Др. Ђорђа Хадију, лекара среза беличког, округа моравског, по потреби службе;

за лекара среза беличког, округа моравског, Др. Живојина Н. Миленковића, лекара среза ресавског и деспотовачког, округа моравског, по потреби службе;

за лекара среза ужичког, округа ужичког, Др. Николу Гавриловића, лекара среза ражањског, округа крушевачког, по молби;

за лекара среза рамског, округа пожаревачког, Милутина Живковића, лекара среза пожешког, округа ужичког, по молби;

за лекара среза пожешког и ариљског, округа ужичког, Тодора Јанковића, лекара среза ариљског, округа ужичког, по молби;

за лекара среза ражањског, округа крушевачког, Др. Хранислава Јоцића, лекара среза азбуковачког, округа подринског, по молби;

за лекара среза студеничког, округа чапачког, Др. Станоја Пантовића, лекара среза ужичког, округа ужичког, по потреби службе;

за лекара среза ресавског, округа моравског, Др. Добривоја Гер. Поповића, лекара среза жупског, округа крушевачког, по потреби службе;

за лекара среза жупског и копаоничког, округа крушевачког, Др. Најдана Ђ. Најића, лекара среза копаоничког, округа крушевачког, по потреби службе;

за лекара среза звишког, округа пожаревачког, Др. Максима Глигоровића, лекара среза голубачког, округа пожаревачког, по молби;

за лекара среза голубачког, округа пожаревачког, Др. Михаила М. Дуњића, ле-

кара среза звишког, округа пожаревачког, по потреби службе;

за лекара среза кључког, округа крајинског, Др. Душана Поморишца, доктора целокупног лекарства, и

за лекара среза деспотовачког, округа моравског, Др. Станоја Миливојевића, доктора целокупног лекарства.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 8. марта 1905. г. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се д-р Илија Јовановић, лекар среза нишавског и лужничког, у округу пиротском, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја, с пензијом, која му по годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 8. марта 1905. г. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за секретара санитетског одељења Министарства унутрашњих дела, д-ра Ивана Лазаревића, физикуса округа подринског, са седиштем у Лозници, по молби;

за физикуса округа топличког, д-ра Владислава Томића, секретара санитетског одељења Министарства унутрашњих дела, по потреби службе;

за физикуса округа тимочког, са седиштем у Књажевцу, д-ра Теофила Мирковића, физикуса окр. крајинског, по потреби службе;

за физикуса округа крајинског, д-ра Димитрија Мицића, физикуса округа тимочког, са седиштем у Књажевцу, по молби; и

за физикуса округа подринског, са седиштем у Лозници, д-ра Живана Јашића,

физикуса округа топличког, по потреби службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 9. марта 1905. г. у Београду.

РАСПИС

Свима окружним начелствима и Управи града Београда

Управа Пастеровог завода известила ме је писмом од 28. фебруара ове год. Бр. 643, да полицијске власти, са малим изузетком, стално шаљу на лечење лица изуједана од бесних паса противно постојећим наређењима.

Како је упућивање изуједаних лица регулисано расписима: од 16. јануара 1901. год. СБр. 737., 8. фебруара 1901. год. СБр. 1329. и 10. марта 1901. год. СБр. 2456. (Санит. збор. књ. III. св. I стр. 238—245), то овим извештавам Начелство — Управу, да ћу у будуће строго казнити за нетачно извршење ових наредба свако лице, за које се истрагом буде утврдило: да је пропустило учинити оно, што је, по своме положају, било дужно учинити према постојећим наредбама.

Према положају одговорног лица примењивају: закон о чинов. грађ. реда, закон о општинама, и члан 13. тач. 2. закона о уређењу санит. струке.

Препоручујем Начелству — Управи да ову наредбу објави у своме подручју; чиновницима и часницима општ. судова на потпис саопшти, и о њеном тачном извршењу стара се.

СБр. 2318.
2. марта 1905. год.
у Београду.

Министар
унутрашњих дела,
Стој. М. Протић с. р.

СТРУЧНИ ДЕО

ЈЕДНА ПРИМЕДБА НА §§ 472. И 477. ГРАЂ. СУД. ПОСТУПКА.

Први од ова два прописа ставља у дужност извршној власти да, најдаље за осам дана, потражи од надлежног првостепеног суда извештај о томе: „има ли на пописаним добрима чије, и за колики дуг интабулације (прибелешке) и кад је то стављено (тачка XII. уредбе о интабулацији).“

Каквој потреби има да одговори овај извештај? На првом месту он је неопходан због наређења §. 478. грађ. суд. пост., по коме је извршна власт дужна продају непокретног добра саопштити интабулисаним или прибележеним повериоцима. Затим извештај тај потребан је и стога што, по §. 477. истога законика, у огласу продаје непокретног имања мора бити означено и то: „чије интабулације — прибелешке — и за колико на њему постоје.“ Да би, дакле, извршна власт била у стању да по наведеним наређењима, §§-има 478. и 477., поступи, нужно је да претходно прибави извештај о коме се говори у §. 472.

У колико се овим извештајем жели постићи циљ о коме је реч у §. 478., он се може сматрати као корисна и потребна установа. На сваки начин такав карактер имају средства којима се тежи циљевима од оноликога практичног значаја какав има специјално позивање на продају хипотекарних или прибележених поверилаца¹⁾. Али, што се тиче наређења §. 477.: да се у огласу продаје имају ставити и интабулације или прибелешке које оптерећавају пописану непокретност, оно је сасвим сумњиве вредности, те се стога и сам извештај судски о тим теретима, у колико он омогућава извршење тога наређења, појављује као излишна радња.

И заиста, какав је разлог речене одредбе §. 477.? Објављивање хипотека или прибележака не чини се, без сумње, у интересу поверилаца чије су тражбине њима огарантоване: видели смо мало час да се, по §. 478., таквим повериоцима продаја мора индивидуално саопштити. Остало би да се објављивање терета чини у интересу лицитаната. Али и са гледишта њиховога оно је непотребно. Факат да је непокретно добро на јавној продаји отуђено има за последицу ослобођења тога добра од свију хипотека и прибележака које су на њему биле уписане²⁾. Купац на јавној продаји добија дотично добро слободно од свих залога, (§. 489. став 2. грађ. суд. пост.), а права хипотекарних или прибележених поверилаца имаће сада за предмет ону суму новца за коју је пописано добро продато³⁾. Они ће се из те суме наплатити према рангу својих залога (§. 330. грађ. зак. и тач. XVII. интаб. уредбе). Како ће се, пак, тај конкурс између заложних поверилаца расправити, — а он се расправља помоћу процедуре познате под именом *распоред новца* — то је ствар за купца на продаји равнодушна. Што њега интересује, то је да хипотеке и прибелешке, уписане на

¹⁾ Саопштење продаје повериоцима ове категорије законодавац наређује јачајно стога што их он сматра као нарочито заинтересоване у продаји добра која им служе као специјална залога. Обезбеђујући се на тим добрима, повериоци ови показали су тиме да су они, за наплату својих тражбина, нарочито на та добра рачунали. Када она, дакле, за њих такву важност имају, онда се може разумети што законодавац хоће да им, индивидуалним позивом, загарантује присуство на продаји. Својим бављењем на овој, они ће, свакако, утицати на правилно извршење продајних формалности па, наравно, и на то да се за пописано добро што боља цена добије.

²⁾ Питање: до кога момента може се, на пописано непокретно добро, ставити интабулација или прибелешка прилично је деликатно. Ми га само нотирамо, јер у његову расправу не можемо овде улазити.

³⁾ Voitard, Colmet-Daage et Glasson, *Leçons de procédure civile*, II, p. 433. Чл. 696. франц. грађ. суд. пост. који говори о огласу продаје непокретног добра не тражи да се објављују и хипотеке.

добру које је сада његово, буду угашене, а тај резултат је постигнут преносом својине са дужника на њега. Остало га се ништа не тиче⁴⁾. Тако, и пр., хипотекарни поверилац коме продаја није била саопштена не би имао никакав рекурс против купца на лицитацији, ако се не би био жалио против продаје у законском року (§. 502. грађ. суд. пост., допуна од 14. јула 1898. год.). Као и осталих хипотекарних поверилаца, и његова хипотека била би угашена, и он би имао једино то право да тражи, према своме рангу, наплату из цене на лицитацији добијене.

И када на тај начин објављивање хипотека и прибележака на пописаном непокретном добру нема никакве практичне важности, онда је и одредба §-а 477., у колико то објављивање наређује, непотребно.

Док законодавац, с једне стране, наређује излишно објављивање хипотека и прибележака, дотле, с друге стране, пренебрегава сасвим објављивање службености, стварних или личних, које евентуално могу оптерећавати пописано добро, објављивање које, напротив, има не мали практични значај. Јер службености, за разлику од хипотеке са којом долазе у групу стварних права, карактеришу се тиме што се оне појављују као ограничење права својине, као њени, већи или мањи, одломци. Добро које је службеношћу каквом оптерећено нема за власника његовог, ону вредност коју би имало када би од сваке службености било слободно. Отуда је онај који прибавља какву ствар заинтересован да зна да ли на тој ствари има или не каквих службености: службеност прати добро на којем постоји ма у чије руке да оно, после њенога конституисања, дође (§. §. 29., 300. и 301. грађ. зак.). Значај овој примедби ни најмање не одузима тај факат да се прибављање ствари врши путем јавне продаје: и ту ће обазрив прибавилац извидети, пре него понуди своју последњу цену, да ли је својина дужникова потпуна или је она службеностима окрњена.

Из овога се види, колико је, код овога питања о објављивању терета на пописаној непокретности, законодавац радио без довољнога размишљања. У место да нарочито ипсистира на томе да суд пошље извршној власти извештај о службеностима које на пописном добру леже⁵⁾, он се огра-

⁴⁾ Ипак могла би наступити компликација у случају да, пре него је суд, по 2-ом ставу §-а 489. грађ. суд. пост., скинуо залога са продате непокретности, неки поверилац једнога од хипотекарних или прибележених поверилаца стави натхипотеку или натприбелешку на још неписану хипотеку или прибелешку тога повериоца. Компликација би могла наступити поименце због §-а 911. грађ. зак. у коме се вели да „Обвезе на непокретним добрима лежеће и у јавне књиге заложне уведене не престају пре, док се не испишу, баш да би на ону исту особу прешле, којој право припада.“ Ова одредба само је једна примена општега правила формулисаног у §. 469. аустр. грађ. зак. по коме: „Да се хипотека угаси, није доста само дуг измирити. Добро, хипотеком оптерећено, остаје под залогом све дотле док се задужница из јавних књига не избрише.“ А ово правило, пак, проистиче из начела *публицитета* (Publicitätsprinzip) који влада код баштинских књига. (Ми смо о овом начелу говорили у својој расправи *О правном карактеру удовичкога ужитка и о његовом упису*, стр. 13.). Отуда §. 911. има се дати шири значај, него што би то могла претпоставити његова редакција.

Разуме се да овде није место да се овим читањем, ма и у најкраћем обиму, бавимо. [В. о њему Stubenrauch, *Commentar zum allgemeinen oesterreichischen Gesetzbuche*, Band I, s. 614; Rušnov *Tumač obćemu austrijskomu gradjanskomu zakoniku*, knjiga I., str. 661.]

⁵⁾ Од баштинских књига ми имамо само књиге у које се уводе хипотеке и прибелешке. Како се, пак, и службености појављују као неки терети дотичнога добра, то се, код нас, и оне у те књиге, ради њихове јавности, уписују. Из тих књига могу се, дакле, сазнати, ако не увек, а оно бар врло често службености које леже на пописаној непокретности. [Да напоменемо да код нас постоји, од 1899., *закон о баштинским железничким књигама и хипотекарним правима на железници*.]

једино на излишни извештај о хипотекама и прибелешкама. На тај начин, купци при јавним продајама знаће за оно што им не треба, знаће за хипотеке и прибелешке на пописаном имању, а неће знати за оно што им треба, за службености које то имање оптерећавају.

Ово одсуство означања службености у судском извештају може да буде за купца на лицитацији од врло штетних последица. Поименце, купац би, у уверењу да на пописаном добру дужник има потпуно право својине, дакле својину службеностима неокрњену, за то добро понудио више него што би он дао када би знао за терете који су на њему. Нарочито ова примедба има важности у случају да је пописано добро оптерећено службеношћу ужитка (*ususfructus-a*) код које господар има само *nudam proprietatem*, док уживалац има и *ius utendi* и *ius fruendi*, дакле оне баш атрибуте својине који, у главном, и дају овој вредности. У таквом једном случају купац на лицитацији постао би, бар за време трајања ужитка, само титулар *nudae proprietatis*, и он би, исто онако као и продавац, дужник, имао да рекспектује право узусфруктуаријуса. Он је, међутим, мислећи да је дужник титулар свих атрибута својине, — извешће судско о теретима није говорило противно — дао за пописано добро толико колико је, по његовој оцени, вредело цело, неокрњено право својине на њој. Власт је продавала једно, а он је куповао друго.

Овакав резултат био би неправичан. То би значило казнити купца зато што је имао вере у то да је власт учинила све што треба, како, односно предмета који се продаје, не би било никакве заблуде и како би се, према томе, лицитанти надметали са потпуним познавањем ствари. Истина, могло би се рећи да је купац, пре него се решио да се надмеће, био дужан извидети, помоћу судских књига, да ли на пописаном добру не постоји каква службеност, па да се, према томе, и управља. Али, зар није купац овде извинљив што тако урадио није? Зар није он могао с разлогом узети да на имању нема никаквих службености, када о томе нема ни речи у судском извешћу и теретима? Зар није могао претпоставити да би суд, јамачно, када је већ означао све хипотеке и прибелешке које су биле на пописаном добру, означао такође и службености на њему, да их је било? Још би се и дала бацити на купца одговорност, када не би постојала дужност за власт да објављује хипотеке и прибелешке на пописаном добру. Тада би се могло рећи да је власт и овде, као и код обичних уговора о продаји и куповини, оставила појединцима да се извештавају о правима која евентуално могу теретити продато имање. Али, када је код јавних продаја она ову дужност, бар у колико је реч о хипотекама и прибелешкама, узела на себе, онда је појмљиво да се лицитанти овде на њу потпуно ослањају, у уверењу да она није пропустила, у своје извештају о теретима, обавестити их о свему што би за њих, као купце, било од значаја. Отуда, није погрешно рећи да би, за штету коју би купац претрпео услед тога што му власт не би јавила за евентуалне службености на пописаном добру, био одговоран сам законодавац. Могло би се с правом рећи да је он, установом извештаја о хипотекама и прибелешкама из §. 472. грађ. суд. пост., успавао обазривост код лицитаната, који, када речена установа не би постојала, не би јамачно пропустили да се лично код надлежнога првостепенога суда обавесте, да ли на пописаном добру нема каквих службености. Законодавац би, другим речима, изазвао, код лицитаната, једну небрижљивост која се не би, у одсуству извештаја о хипотекама и прибелешкама, десила. Наравно, — да додамо — да ова констатација о одговорности законодавчевој ни у колико не побољшава положај купца на јавној продаји, пошто за-

конодавац законски, ни кривично ни грађански, не одговара. А већ да власт, било суд било полиција, не би могла бити тужена за накнаду штете од стране купца на лицитацији, ако би се §. 472., у вези са §. 477., тумачио тако да се само хипотеке и прибелешке имају публиковати, то је јасно. Ни једна власт не може законски одговарати, када никакво наређење закона није повредила.

Када, на тај начин, саопштавање лицитантима оних права стварних или личних службености која терете пописано добро има толику важност за њих, то је онда потребно да суд, у извештају о коме је реч у §. 472. грађ. суд. пост., значи и службености на дотичном имању. И, као што смо већ видели, ово означање, о коме §. 472. изречно не говори, много је корисније, са гледишта публице која се позива на продају, него означање хипотека и прибележака којим се тај пропис нарочито бави. Управо означање хипотека и прибележака — а то смо већ објаснили — нема никакве вредности, ако се само апстрахује та његова добра страна што ће, благодаречи њему, полицијска власт сазнати за имена заложних поверилаца, којима се, по §. 478., продаја има индивидуално саопштити.

Али, којим бисмо законским прописом могли поткренити мишљење да је суд дужан, у свој извештају о теретима, забележити и службености? Аргумент основан на изразу *интабулација* отпада сасвим. Истина је да је, по §. 431. од аустр. грађ. зак., израз *Die Intabulation* синоним израза *Die Einverleibung*, који значи, у опште, увод у баштинске књиге ма каквог права које подлежи упису (*bücherliche Rechte*), из чега би се могло извести да, и код нас, реч *интабулација* хоће да каже свако стварно право на непокретним добрима. Али, овај закључак мора бити сасвим одбачен, пошто испред речи „интабулација“ стоји, у §. 472., ово: „... и за колики дуг...“, из чега излази да *интабулација* има овде смисао речи *хипотека*, то јест да она значи само непокретну залогу.⁶⁾ У осталом, тај термин, после уредбе о интабулацији, дефинитивно је, у нашем праву, задржао само то значење. (В. тач. I. и II. те уредбе.⁷⁾ Исто тако и *прибелешка* не значи ништа друго до опет један нарочит случај непокретне залоге, којим се законодавац бави у тач. XX. интаб. уредбе и у §§. 393. и 397. грађ. суд. пост..

Дужност власти да објави службености оснива се, по нашем схватању, на §. 477. по коме се, на првом месту, мора означити предмет продаје. А под овим не треба разумети само покретно или непокретно добро које је у попис узето, већ и пространство права које на том добру дужник има. Тек ако је и ово друго тачно у огласу обележено, надметачи ће знати шта се управо продаје, и неће бити, у том погледу, у заблуди. Наравно, да међу индикације које стоје у вези са означањем предмета продаје долазе, и то међу најважније, и службености стварне или личне. Не навести то у акту о теретима, то не би било ништа друго до повреда оне одредбе §. 477. која тражи био би довољан разлог за уништај продаје од стране купца.

⁶⁾ Види и §. 477. грађ. суд. пост. која вели: „У огласу биће означено на коме је месту и какво непокретно добро, колико је процењено, чије интабулације — прибелешке — и за колико на њему постоје, и т. д.“

⁷⁾ §. 326. грађ. зак., у коме се налази одредба о установи непокретне залоге, служи се, за означање ове, терминима: хипотека, баштинска или миљачка залог. Израз *интабулација*, интабулација ту се не налази. Шта више изгледа да, по овом §-у, тај израз значи, као и по аустр. грађ. зак., сваки увод у баштинске књиге, по што се ту вели, да се непокретна залог добија, „кад се дуг, или писмена исправа, на којој се дуг оснива, у књиге судске својим путем уведе, т. ј. у баштини (интабулира)“. Али као што смо и горе приметили, данас, односно смисла термина *интабулација*, не може постојати никаква више сумња.

По § 501. грађ. суд. пост., јавна продаја је неуредна и по- да се одреди ствар која се продаје. Одсуство таквих индикација ништиће се, између осталих случајева, и онда, ако није по- ступљено по §. 477. ист. зак.. Бар ово је несумњиво у колико би се тичало купца bona fide. Он је купио једно добро које је имало у себи битне недостатке — а такве су, сумње нема, службености — за које он није, у моменту лицитације, знао (§. 555. грађ. зак.).

Наравно да, за штету коју би купац на јавној продаји могао да претрпи услед тога што га власт није известила о службеностима које су постојале на пописаном добру, могла би и сама та власт бити одговорна, по оном општем правилу да сваки, па дакле и власт, одговара за штету коју неком причини својим незаконитим поступком (§§. 800. и 801. грађ. зак.). А то је, сумње нема, незаконит поступак, када власт не изврши једну законску наредбу, случај који, поименце, имамо, када власт пропусти одредити тачно ствар која се продаје, што јој §. 477. ставља у дужност. Свакако, ствар која је предмет лицитације није тачно означена, ако је власт пренебрегла навести службености које на њој леже. У осталом, дужност овога објављивања службености не би имала много смисла, када она не би била санкционисана одговорношћу власти.⁸⁾

Да је објављивање службености уписаних на добру у попис узетом једна врло корисна установа, види се и по томе што је она, унесена на пример у аустриски законик о извршењима од 1896. (Executionsordnung) у чијем се §. 146. на- ређује да се у акту званом: „Versteigerungsbedingungen“ о- значе и службености. („Die Versteigerungsbedingungen haben zu enthalten: 3. Die Bezeichnung der Dienstbarkeiten, Ausgedinge und anderen nicht zu den Hypotheken gehörenden Lasten, welche der Ersteher ohne Anrechnung auf das Meistbot übernehmen muss“). Цитат под заградом поставља, дакле, као правило да се у акту *услова продаје* каже да ли на пописаном добру има каквих права која су од утицаја на лицитациону цену истога добра. Међу тим правима, на првом месту, фигуришу службености, Dienstbarkeiten, пошто оне, у овом погледу, нај- више значаја и имају.

У овом смислу требало би и прерадити § 477. нашега грађ. суд. пост., како би питање о потреби означања служ- бености у погледу продаје било изван сваке дискусије. Пред- лог закона о изменама и допунама у законик у поступку судском у грађанским парницама који је, прошле године, из- рађен у нашем Министарству Правде, налази се, код истога пи- тања, на добром земљишту. Његов § 67. вели да оглас о про- даји непокретнога имања, између осталог, има садржавати и

⁸⁾ Разуме се да ће ова одговорност бити анагажована тек онда, ако би купац, услед тога што је за службеност сазнао после истека рока у коме се продаја јавна може уништити (§ 502. грађ. суд. пост.), дефинитивно остао сопственик. Да приметимо да је, у овом случају, деликатно питање, да ли ће од- говорност власти бити на првом месту, или је она, према одговорности про- давца, дужника, супсидијарна; као и питање да ли би, и после рока у § 502. грађ. суд. пост. предвиђенога, купац могао тражити поништај свога уговора о продаји и куповини по § 555. грађ. зак. (у вези са § 537. ист. зак.). Наравно, оно прво питање претпоставља да се је ово друго решило у негативном смислу. Јер, ако се допусти да купац на лицитацији, који није знао за службености на пописаном добру, може тражити поништај уговора закљученога са дужником, а на основу наведених прописа грађ. зак., после рока у § 502. грађ. суд. пост. утврђенога, онда, природно, не може ни наступити случај да је он оштећен услед постојања службености на пописаном добру. Ту може бити говора о штети коју он трпи услед поништаја уговора, штета за коју би опет могла бити власт одговорна као проузроковач поништаја, јер није била објавила службености.

У сва ова питања, која просто цитирамо, не можемо на овом месту ни у колико улазити.

»8. означање укњижених (интабулисаних или прибележених) те- рета и других забележених права.« »Друга забележена права» то су, свакако, на првом месту службености, стварне или личне, које терете пописано добро. Наравно, да, у колико се наведена одредба § 67. односи на потребу објављивања хи- потека и прибележака, њој се може учинити она иста замера која и сличном пропису у § 477. грађ. суд. пост..

Живојин М. Периф

ИСТОРИЈСКИ РАЗВИТАК ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ У СРБИЈИ

(1793 — 1869)

II

Полиција у Београдском Пашалуку за време Турака

(1793 — 1804)

(НАСТАВАК)

4

И самог Карађорђа, по причању његовог савременика и пашенога Гаје Воденичаревића¹⁾, морали су једном приликом Тополци откупљивати од крагујевачког муселима, који га беше затворио с тога, што је на мртво име испребијао некога Авдију Аци- Марића. Овај Авдија, јунак на гласу код Турака, беше се зарекао своме друштву да ће Карађорђа ухватити, везати и везана довести у кафану неког Сали-баше, близу Паланке. У место везаног Карађорђа, Авдија се вратио у кафану без коња и оружја, а уз то и сав испребијан. Да би прикрио своју бруку, објави Турцима, да га је Карађорђе напао у једном лугу са 40 хајдука. По тужби Авдиној и осталих Турака, муселим затвори Карађорђа, али кад то чују кнезови: Јовица из Кнића. Ђира из Врбице и Милија из Светлића, дотрче у Крагујевац са још 25 људи из Тополе, и после многих молби и уверавања да Карађорђе није хајдук, пуште га из затвора за 100 гроша.

Што се тиче Авдије, њега је Карађорђе, вели Водени- чаревић, толико тукао, и то потпуно сâм, да му је „сва ребра саставио са ртеницом“.

Поред изложених глоба, које су зависиле од погодбе, му- селими су за свој рад наплаћивали још и *крвину*, која је била општег карактера. Ову крвину муселими су тобож на- плаћивали за рад на истраживању убица и злочинаца, али у ствари нису ништа радили, изузев изласка на лице места ради константовања убиства и разрезивања крвнине на околину. У овоме се тако далеко ишло, да се крвнина наплаћивала чак и у оним случајевима, кад би се ко удавио, или од зиме умро, или ма каквим несрећним случајем погинуо. У свима овим случајима, на име крвнине морало се платити најмање 1000 гроша²⁾.

Ну, и поред свег овог јотничарског карактера турских власти, Срби су, с погледом на раније турске зулуме и насиља, били прилично задовољни са управом овог доба. Изузев му- селима и кадија, који су се новцем могли купити за сваку ствар, у унутрашњости земље није било никаквих других тур- ских чиновника ни власти до српских кнезова и кметова, које је сам народ бирао. Онима, који су Србима највише досађи- вали, а то су јаничари и читлук-сахибије, било је у ово време забрањено бављене у Београдском Пашалуку, а и само раније купљење порезе преко турских власти, које је давало повода свакојаким насртајима на Србе, беше по хатисериџу од 1793. год. прешло на српске кнезове и кметове. Изгледа, по свему,

¹⁾ Гласник II.

²⁾ Вукова Даница за 1828 г. стр. 82.

да су Срби овим полунезависним стањем били потпуно задовољни, јер су га и доцније, за време оба устанка, узимали за основу својих преговора око закључења мира с Турцима.

* * *

Зло је настало за Србе 1801. год. када су дахије убили Мустај-пашу (15 децембра 1801), и сву власт у Београдском Пашалуку приграбиле у своје руке. Поделом територије пашалука на четири дахије, поделом села на кабадахије, јаничарске аге и субаше, и увођењем порешчија, који су уз купљење порезе одузимали и оружје од народа, уништена је сасвим ранија *кнежинска самоуправа*, а на место ње завладало је *безвлашће и насиље*.

»Сад већ, — вели Вук у својој *Грађи за Српску Историју нашега времена* (стр. 148), — ни судија други није било у земљи осим дахија и њихових кабадахија и субаша; кнезови су последице Аци-Мустајпашине смрти одма изгубили власт у народу, а и кадија, ђе се који налазио, није смео од њи ни помолити свога ћитапа. Они су људима судили и пресуђивали по својој вољи, људе били и убијали, глобљавали, отимали (или узимали као своје) коње и оружје, и друго, што им се гођ допало, напосле стану силовати жене и девојке; изгонили су ји у коло да играју пред њиховим ановима и чардацима, или пред чадорима, па које су им се допадале, они су узимали к себи; тако данас једну, а сутра другу: кашто по једну, а кашто и по двије и по три у један пут«.

Као пример муселиског свирепства и неваљалства овог доба, служи и познати *Руднички бик* (Сали-ага), који је био муселим у рудничкој нахији. По тврђењу Јанићија Ђурића³⁾, овај развратни власник ишао је са стотину Турака од села до села ради убијања и глобљења народа, и бешчашћења женскиња.

Као што је већ познато из историје, оволики турски зудуми побудили су народне кнезове да се једном тужбом обрате самом султану, а када је овај, поводом исте, запретио дахијама *»војском од другог народа и закона«*, наступила је сеча кнезова, из које је поникао устанак.

Који од муселима и субаша није успео да благовремено измакне испред праведног народног гнева, тај је скупо платио своја ранија неваљалства. Са бегством или погибијом њиховом, престала је и свака турска власт у побуњеним крајевима.

Из свега, што смо до сада казали о стању полицијске власти у Београдском Пашалуку, да се са позитивношћу извести овај закључак:

1. Како у целокупном народном животу, тако и у стању полицијске власти овог времена, јасно се разликују два периода.

Први обухвата време до убиства Мустај-пашиног (1801 г.) и одликује се *кнежинском самоуправом* и патријархалним карактером полицијских власти. То је сам народ, који у овом периоду времена бира своје најближе полицијске власти: обр-кнезове и кметове, и смењује их опет по својој вољи и увиђавности. Поникле, на овај начин, непосредно из народа, властима овим био је најглавнији задатак, да се старају о народу у својој околини — на својој територији — како најбоље знају и умеју, или још боље: *њихов карактер више је био локалне периоде*.

Карактеристика другог периода, који настаје од смрти Мустај-пашине и траје до устанка, јесте потпуна анархија у односу према Србима, испуњена множином страховитих насиља и неправди. Српски народ у овом периоду времена нема апсолутно никаквих права, већ само дужност да трпи нај-

веће неправде и најгора понижења од стране турских власника, у чијим је рукама махом била и судска и полицијска власт.

2. У полицијским властима првог периода, оличене су не само управне, већ и финансијске, војне, па у неколико и судске власти; чисто полицијске дужности биле су ограничене на ред, сигурност и заштиту личности и имаовине.

Дужности полиције у другом периоду времена неодређене су и произвољне.

3. Ни у једном ни у другом периоду нема никаквих, бар до сада познатих, писаних закона и уредаба, које би одређивале делокруг рада полицијских власти, и начин извођења њихових дужности. Њих — законе и уредбе — у првом периоду замењују обичаји, а у другом самовоља. И најзад

4. Оба периода одликују се потпуним одсуством сваког рада полиције на пољу привредног и културног напретка народног, нити је, према приликама у којима се тада налазио српски народ, о томе могло бити и говора.

* * *

Поменути смо већ, да је Београдски Пашалук у ово време био издељен на 12 нахија. Потпуности ради додајемо, да су то биле ове нахије: *ужичка, пожешка, јагодинска, ћуријска, пожаревачка, смедеревска, грочанска, београдска, ваљевска, шабачка, рудничка, крагујевачка*.

III.

Полиција у Србији од 1804. — 1869. год.

Према политичким и друштвеним приликама Србије од првога устанка па до 1869. год., у развоју свију земаљских власти за ово време, па и полицијске, разликују се четири главна периода.

Први период обухвата време од 1804.—1813. год., и почиња, у главном, на *обичајном праву*.

Други период обухвата време од 1813.—1815. год. Власти српске, које су створене у првом периоду, замењују се понова турским властима, онаквим истим какве су постојале уочи устанка.

Карактеристика *трећег периода* јесте *мешовита власт*: српска и турска. Он почиње са другим устанком (1815. год.) и траје до првог српског устава (1835. год.), и најзад.

Четврти период обухвата време од 1835.—1869. године. *Устав и писани закони* главна су одлика овог периода.

Сваки од ових периода, а нарочито последњи, могао би се разделити у неколико одсека према главнијим моментима свога развоја, али их ми овде нећемо делити, већ ћемо само те моменте нарочито нагласити приликом излагања сваког периода понаособ.

Приликом овог излагања додирнућемо, у колико буде потребно, и остале, а нарочито судске установе, које су у прва три периода, као што ће се већ видети, биле у врло тесној вези са полицијском влашћу — општа карактеристика првог доба државног живота свакога народа.

Први период.

(1804. — 1813. године)

Још у почетку самог устанка, Карађорђе је сазвао у Остружници скупштину (крајем месеца априла 1804.¹⁾ од окол-

¹⁾ Стојан Новаковић у свомо *Устанку на Дахије* вели да је ова скупштина била после 20. априла, и да је на њој уларен темељ државном уређењу.

Мита Петровић, у свом познатом делу: *Финансије и установе обновљене Србије* (стр. 60) наводи да је ова скупштина одржана на дан 9. априла, док

³⁾ Повестница Карађорђевог времена

них старешина и виђених људи, на којој је, поред осталог одлучено и то, да се у побуњеним нахијама поставе старешине и судови — магистрати, који ће се старати о одржању реда у земљи и прикупљању прихода.

Јанићије Ђурић у *Повесници Карађорђевог времена* (Гласник IV) изриком тврди да је он по наређењу Карађорђевог писао сваком окружју „да пошаље свога старешину у Остружницу на скупштину и на договор, и да поведу по 2 и по 3 главна човека за избор судија; јербо вознамери одма људе добре избрати поради судија, јербо се није могло без суда одержавати, и то сви да стигну 21. марта.“

Из причања проте Ненадовића (Мемоари, стр. 87.) види се да је ова скупштина држана и пре и после познатог састанка у Земуну, а овај је састанак био 28. априла (Поменик Милићевића стр. 243), док Миленко Вукићевић тврди да је она одржана 24. априла 1804. год. (Дело за 1904. год.)

За старешине по нахијама и кнежинама остали су махом они, који су се ставили на чело устанка, а што се тиче чланова магистрата, који су у ово време обављали и судску и полицијску власт, они су изабрани на нахијским скупштинама. Први од ових магистрата установљен је за ваљевску нахију, и то почетком месеца маја (од 1.—6.) 1804. год. Начин његовог постанка, а у неколико и делокруг његовог рада, најбоље се види и из ових редака проте Ненадовића¹⁾:

(наставиће се)

Д. Ђ. Алимпић

¹⁾ Мемоари стр. 88.—89.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

КАЖЊЕНА ЛАКОМОСТ

(СВРШЕТАК)

Не знам шта ми је било, али као опијен неком чаролијом прихватим предлог овог свог незнаног пријатеља, покупим све што сам имао, те накрмим 9.000 динара, и са њима сиђем право на Саву за Земун.

*

Кућа у којој је требао да се обави посао била је сасвим проста и на крају вароши. Ми смо, по предлогу његовом, журили да нас нико не би задржавао и ометао. У соби, у коју се улази кроз једно предсобље, нађосмо у истини једног средовечног човека, који је седео на кревету и пушио.

Човек се премешкољи, подиже, загледа ме у лице и рече: Само, молим вас, не желим да се зна да сам их ја вама продао. Кад толико на њима губим нисам рад, да после и са полицијом имам посла.

— Немате шта да бринете, одговорим му ја. Знате, ја сам из Београда и собом у Београду носим целу тајну.

— Врло добро, врло добро. Ви сте онда као поручени; причекајте да донесем новчанице и да прегледамо рачуне. Ви сте јамачно собом донели новац за ову куповину.

— Јесам. Требало би да се пожурите како би ствар што пре свршили. Време пролази, а ја сам рад да за времена будем у Београду. Сад и ја почех да журим. Све ме некако обузимаше језа од овог тајанственог посла, на који ме навуче овај мој незнани пријатељ.

— Стићи ћете ипак на време, а ја ћу сад омах новчанице донети.

На иста врата, на која смо нас двоје ушли, изашао је такође и овај сада први пут виђени трговац земунски, а после једно десет минута вратио се са једним пакетом увијеним у некакве разнолике крпе и дровње.

— Ево тих новчаница, прегледајте их, молим вас, и једновремено избројте. А за то време дајте ми ваш новац да га пребројим. Знате, ча тај начин ћемо лакше и брже посао свршити.

Није трајало ни пет минута, како смо почели бројати новац, кад наједаред сва тројица чусмо јако дупање на вратима собе у којој смо пребројавали новац.

— Ко је? доста гласним тоном запитаће сам трговац, без икаквог зазора и и страха; међутим ја сам био премро од страха, нисам знао шта да мислим!!....

— Полиција — чу се с поља глас. У име закона отварајте!

И док сам ја тужно и са пуно плашње разгледао онај новац, који је лежао пред нама, мој незнани пријатељ скочи и отвори врата. Пред нама се указаше три човека — два у цивилу, а један у полицијској униформи.

— Полицији је достављено — отпоче онај у униформи — да се у овој кући налазе, и да се пуштају у саобраћај лажне српске новчанице. Вероватно да су ове новчанице које су пред вама баш оне, које се означавају као лажне. У име закона позивам вас да се одмах уклоните од њих.

И после ових тако озбиљних речи почех са болом у души посматрати, како овај грозни човек без икаквог даљег коментара покупи сав новац и даде једном од оне двојица у цивилу, који су били са њим дошли, ваљада као његови помоћници, — а затим, обраћајући се мени, продужи:

— Ваше име, године старости, одакле сте, зашто сте дошли овде, и одкуд вам овај новац?

— Ја сам београдски трговац, до сада никада некажњен, у раду поштен, гласа доброд — једном речи потпуно исправан грађанин београдски. Можете се, ако хоћете одмах уверити депешом коју ћу ја платити. Новац у 9.000 дин. у српским правим новчаницама, који је сада покупљен заједно са оним другим новчаницама, мој је; а онај други новац у оним осталим новчаницама, како ви велите лажним — није мој. То је овог господара. Ја сам овде дошао по једном трговачком послу, немајући намере ни да правим ни да протурам лажне српске банке. Ако су, дакле, банке овога трговца лажне, имајте уверења, да ја у том послу имам исто толико удела, колико и ви, пошто се тек на мене, мислим, не може сумњати, кад се зна да сам дошао из Београда пре једног часа.

— Лепо, лепо, прекиде ме униформисани. Ја сам записао ваше име. Знам да сте данас допутовали и за сада ми је доста. Полиција ће своје учинити и истрагу повести, па ако нађе да сте невини ви ћете за 10—15 дана добити свој новац, кад вас полиција буде позвала. А за сада сте слободни и очекујте позив од нас или

да примите новац или да искусите законске последице.

Затим се окрете оном трговцу који је донео лажне банке и рече му: У име закона напред. Ви сте земунски грађанин и о вама добићу податке у самој полицији. Од овога тренутка ви сте притворени.

Све је то свршено, мислим, у времену од 10 минута. Срећан што сам се извукао као беде, која ме је могла снаћи у туђој земљи, у брзом размишљању о свему томе за час стигох до дунавског пристаништа, и одмах уђох у лађу, која се баш тог момента кретала за Београд.

Сад сам већ ван сваке опасности, помислих у себи, кад видех како лађа поче нагло да граби све више Београду.

*

— Ви сте сада у грозничавом стању, бојите се, да не будете и ви окривљени као саучасник у прављењу и протурању лажних банака, ако се нађе да су банке, оног земунског трговца, у истини лажне. — па сте јамачно дошли до мене ради савета? —

Да, код вас сам дошао ради савета, али не да ме спасете од какве казне и кривице, јер ње сад већ више нема, већ да гледате ако можете да ми спасете опљачканих 9.000 динара.

— Ви сте у заблуди прекидох га. Ако је новац, као што ми мало час рекосте, у рукама власти, онда ни у ком случају не можете бити опљачкани. И ви по мом дубоком уверењу грешите, ако мислите да се државна власт, у овом случају полиција, сме толико ниско спустити, да вас она опљачка.

— Ја сам заиста, драги господине, опљачкан, али од оне полиције, која је новац покупила. Само при том не заборавите и ово, да то у ствари није ни била земунска полиција, већ су биле преобучене ординарне варалице, почев од оног мог незнаног пријатеља и оног санђим неписменог трговца, који је имао да ми прода лажне банке, па све до оне тројице, који санђим престављаху земунску полицију.

— Тако!! Сад ми је све јасно. Ви сте били лакоми на новац, па сте, занесени том својом лакомошћу, поверовали оном свом незнаном пријатељу који вас је већто обмануо, да са новцем пређете у Земун.

— Да господине, тако је.

— Али молим вас јесте ли ви уверени, да је то била лажна полиција; молим ис-

причајте ми све лепо, не знате како ме цела та ствар интересује, јер је веома занимљива? —

— Кад сам дошао у Београд није ми било лако што сам оставио оних 9.000 динара, али сам ипак био задовољан, што нисам отеран у затвор.

— У том уверењу ја сам једва чекао да прођу 15 дана, јер сам у души био на чисто, да ја не могу бити крив и да ће се на крају крајева морати према мени истрага прекинути и новац вратити, па сам за то, као што рекох, са нестрпљењем и чекао да прођу оних 15 дана тако судбоносних за мене.

— Али, драги господине, прођоше не 15, већ и 30 па и 45 дана, а од земунске полиције не добих никакав позив. Да би прекинуто то досадно очекивање, сетих се кума. Помислим да би добро било да њега пошаљем у Земун, те да се извести код земунске полиције, што је било са том мојом афером и кад ће ми се новац вратити, јер и ако сам у души осећао да не могу бити крив, ипак нисам смео прелазити у Земун.

— Кад сам куму представио целу ствар, он ме наједанпут пресече речима, да се он у опште не сећа да је ма с којим својим познаником из Земуна говорио о мени. Шта више поче ме уверавати, да се он не сећа у опште да има кога од својих пријатеља и познаника у Земуну.

— Пошто сам га уверио да сад више није реч о том нашем незаном познанику и пријатељу, већ да су сада у питању мојих 9.000 динара, који се налазе код земунске полиције, и о којима, од данас кад су од мене узети, до данас немам никаквог извешћа, на моју молбу он је пристао да оде у Земун и на лицу места увери се код тамошње полиције, зашто ствар до сад већ није свршена и мени новац враћен? —

— Можете мислити, какво је разочарење наступило код мене кад ми је кум, по повратку из Земуна, саопштио, да се он лично известио код земунске полиције, да тамо не постоје акта никаквог предмета који би се односио на истрагу кривиче моје и неких Земунаца у предмету протурања и прављења лажних српских новчаница, и да земунска полиција нити је вршила у том времену претрагу никаквог стана нити је узела од кога ма каква новац у срп. новчаницама. Ако је то било у истини, онда, рече ми кум, да му је дотични полиц. чиновник казао, да је то била удешена превара неваљалих људи противу којих би се могла отпочети истрага.

— Као громом поражен сео сам на столицу и за дуго времена нисам се могао повратити.

— Као што видите, на моју велику жалост, драги господине, истина је и да је оно била лажна полиција и да сам ја на онај начин опљачкан и да су мојих 9.000 дин. бар за сада пропади.

— Видим, али сам такође и уверен да у будуће нећете више бити лакоми на новац, до којег се долази лакошћу олако.

После извесног времена трагање је показало, да су оно заиста биле валалице, и да је мој клијент скупо платио своју лакоумност.

Б. Карајовановић.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Вучић Радовић — Велић — Кушић, из Мачкове у ср. моравичком, окр. чачанском, који је био у притвору за опасну крађу Илији Делићу из Кнића, побегао је 5. ов. м-ца из притвора начел. ср. крагујевачког. Вучић је стар 14—15 год., дежмекаст, омадеи, у опште плав, дугачке косе, на врату има гуге; од одела има подугачко гуњче и чакшире од црног сукна, на ногама опанке са каишима, и на глави шајкачу. — Позивају се све полиц. власти да Вучића живо потраже и у случају проналаска спроведу начел. окр. крагујевачког с позивом на Бр. 3006 или Управи града Београда с позивом на Бр. 8169.

Милица Живановић, тежак из села Мале Косанице у ср. косаничком, 9 пр. м-ца заклао је секиром свога синовца Алексе, сина Јеремије Живановића, тежака оца, па одмах испред потере побегао преко границе на месту званом «Орашће» у Турску. Милица је стар 37 год., висок, сувољав, плав, очију плавих, бркова смеђих, пуних и оклембешених, у црном сукненом старом оделу са шајкачом на глави и опанцима на ногама. У ходу је тром и погрбљен, у лицу блесаст, зна по мало цигански и арнаутски. Родом је из Сиваје, нахије пећске у Ст. Србији. — Позивају се све полиц. и општинске власти да Милицу у случају проналаска спроведу начел. ср. косаничког с позивом на Бр. 1667. УБр. 7944.

Душан Тарајић, из Косанчића, решењем лесковачког првостепеног суда од 25. пр. м-ца Бр. 3959, стављен је под суд и у притвор за опасну крађу, али се налази у бегству. Душан је стар 22 год., стаса средњег, косе црне, образа дугуљастих, чела умереног, обрва црних, очију жућкастих, носа обичног, без бркова. — Позивају се све полиц. и општинске власти да предузму све мере за његов проналасак, па у случају успеха спроведу га првостеп. лесковачком суду с позивом на Бр. 4169, или Управи града Београда с позивом на Бр. 7927.

Михаило Раденковић, тежак из Г. Крчмара, у друштву са својим братом Владиславом, 28. пр. м-ца убио је из пушке Милована Веселиновића, тежака, а пуцали су и на његовог сина Драгоја, па је Владислав ухваћен, а Михаило је некуда побегао. Михаило је стар 30 год., очију плавих, косе кестењаве, бркова малих, танких, у лицу румен, брија се, средњег узраста, правилно развијен, хитар, говори општро, у црном је сукненом оделу са шајкачом на глави и опанцима на ногама. Родом је из Туковца, нахије приштинске у Ст. Србији, од куда је пре 6 год. прешао у Србију. — Позивају се све полиц. и општинске власти да Михаила потраже и у случају проналаска спроведу га начел. среза косаничког с позивом на Бр. 2159, или Управи града Београда с позивом на Бр. 7894.

Милорад, син Стојана Јовичића, из Цветановаца, тешко је повредио Стојана и жену му Радојку, па незнао куда отумарао. Милорад је раста средњег, стар 25 год., косе црне, очију црних, образа округлих; од одела има: гуњ, чакшире, кратки гуњић од селачког сукна, на глави шубару и на ногама опанке; заражен је и вероватно да ће се јавити за болницу. — Препоручује се свима полициским и општин-

ским властима, да Милорада потраже у свом делокругу и у случају проналаска спроведу га начел. ср. колубарског, окр. ваљевског, с позивом на Бр. 2523, или Управи града Београда с позивом на Бр. 8650.

Побегли притвореници. Ноћу између 9. и 10. марта тек. год. побегли су из апсане првостепеног ваљевског суда ови притвореници: **Никола Исаиловић**, из Суводања, среза подгорског, стар 32 год. висок приномањаст, у опште зликовачког изгледа; осуђен је био 18 година робије. **Драгоје Кандић — Крсмановић**, из Мионице, стар 30 год., средњег раста, косе, браде и бркова риђих, у панталонама и гуњу; осуђен је на три године робије. **Радисав Леонтијевић**, из Такова, среза тамнавског, стар 25 год., пун, средњег раста, косе и бркова плавих, у панталонама и гуњу од шајка; он је под судом. **Војислав Митић**, из Дупљаја, ср. ваљевског, стар 20 год., средњег раста, приномањаст, без браде и бркова, у кошуљи и гаћама; осуђен је 12 година робије, и **Крста Грујевић**, из Краљева, среза ужичког, стар 21 год., средњег раста, смеђ, малих плавих бркова, у панталонама и гуњу.

Препоручује се свима полиц. и општинским властима да именоване потраже у своме делокругу па у случају проналаска спроведу их начелству окр. ваљевског с позивом на Бр. 2571 или Управи гр. Београда с позивом на Бр. 8843.

Живојин Јанковић, слуга, родом из Обреновца, стар 16 год., приномањаст, испод левог ува има рану, у цивилном оделу: сако капут са једним редом дугмета, прслук и панталоне затворене боје, на ногама ципеле и на глави пешир, украо је у друштву са још једним лицем Спасоју Кољивратићу, слуги Пере Кољивратића, трг. оца, 90 динара, па незнао куда побегао. — Позивају се све полициске и општинске власти да Живојина живо потраже и нађеног спроведу Управи гр. Београда с позивом на бр. 7816.

Крађа коња. Ноћу 2. ов. м-ца непознати допови, по свој прилици цигани скитачи, украли су Проки Прокопијевићу, из Гугља у ср. пожешком, једног коња, старог 4 год.; кулаш је, зелен, брњаст, на десном оку има брадавицу; Радоју Баковићу и Новици Деличићу из Гривске два коња, оба врана, један је цветаст, а један има беле прстенове око ушију; Кости Гордићу из Горобила кобилу са ждребетом, кобила је стара 4 год., а обоје су цветасте; Веселину Милићу из Папратишта једног коња длаке мрко дорасте, старог 12 год., без беле; и Чедомиру Јовићевићу, из Марета, једну кобилу, стару 8 год., мрко дорасту, сапи обожених. — Позивају се све полициске и општинске власти да за проналасак потраже и донова предузму све мере, па у случају проналаска спроведу их нач. ср. пожешког с позивом на бр. 2314.

Богољуб П. бив. момак Минке Бакића, колничара оца, стар 17—19 год., раста средњег, дугих образа, косе црне, очију црних обрва црних, у лицу лепушкаст, у кратком капуту и панталонама затворене боје, примио је 5. ов. м-ца од г-ђе Зорке Јовановић, оца пензионарке, 6 ком. гаћа да их однесе у Официрску Задругу и прими новац, па пошто је то извршио и примио новац у 15 дин. побегао је незнао куда. — Позивају се све полициске и општинске власти да Богољуба најживље потраже и у случају проналаска спроведу га Управи Београда с позивом на бр. 8401.

WWW.UNILIB.RS

Радисав Ђурић, тежак из Лозана у ср. сврљичком окр. нишком, решењем књажевачког првостепеног суда од 6. фебруара 1904. год. № 1506 стављен је под суд за дело из § 201. II одељ. крив. зак. Како се окр. Радисаву сада не зна место становања и занимање, то се препоручује свима полицијским и општинским властима да га у својим домаћима живо потраже и нађеног спроведу поменутом суду с позивом на Бр. 1396. Радисав је стар 33 год., средњег раста, дежмекаст, лица плавог, косе и обрва смеђих, очију граорастих, носа и уста правилних, без особених знакова, говори српски и влашки; од одећа носи чакшире и гуњ од црног сукна, на глави капу шајкачу, на ногама опанке. — УБр. 8444.

Чедомир Топаловић из Шопића, који одговара за извесну кривицу код начел. ср. колубарског, побегао је 1. ов. м-ца од куће незнано где. Стар је 28 год., црномањаст, танких црних бркова, добро развијен, у одећу селачком: уске чакшире, од шајка чоњана антерија, на глави шубара, а на ногама опанци. — Позивају се све полицијске и општинске власти да Чедомира потраже и нађеног спроведу нач. ср. колубарског окр. београдског с позивом на Бр. 2388. УБр. 8765.

Непознати Лопови извршили су ноћу између 22. и 23 пр. м-ца опасну крађу Јони Андрекуловићу, тежаку из Уровице у срезу брзопаланачком. Обили су катанап на згради до куће и однели собом: један нов женски кожух са рукавима, жуто обојен, једну нову женску свилену памукавију, једну трубу од 16 метара памучног белог платна, једну ниску састављену од 2 дуката цесарска, 4 руске рубље, 7 аустријских цванцига, једног српског динара и разног ситног новца. Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да за лоповима и покрађом живо трагају и у случају проналаска спроведу их начелнику среза брзопаланачког с позивом на Бр. 1482. — АПБр. 234.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Душан Поповић, бив. учитељ из Аранђеловца, на коме се примећују знаци душевног растројства, 2. ов. м-ца отишао је од куће незнано куда. Он је стар 37 година, средњег је раста, сувоњав, смеђ, бркова повећих, има браду, у цивилном одећу, кад говори по мало шунка. — Скреће се пажња свима властима на њ, на случају проналаска да се спроведе начел. ср. јасеничког у Аранђеловац с позивом на Бр. 3550 или Управи града Београда с позивом на Бр. 8246.

Т Р А Ж И С Е

Никола Талајевић, надничар и тежак из села Михајловца, у срезу брзопаланачком, нестао је још 6. децембра пр. год. и до данас се ништа није могло сазнати о њему. Начелник среза брзопаланачког тражи га, пошто постоји сумња да је Никола убијен. Он је стар 50 год., средњег стаса, буџмаст, косе и обрва смеђих очију граорастих, носа правилног, уста умерених, лица роњава и поднадула. У одећу је селачком прилично одрпаном; нежењен је. Моли се свако, ко би што о њему сазнао, да о томе

известити начелника среза брзопаланачког с позивом на Бр. 1316, или уредништву «Полицијског Гласника» с позивом на АПБр. 233.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Коста Кузмановић, алас из Вишњице и **Владимир Ненадовић**, такође алас, из Дубравице, налазе се под истрагом и у притвору код кварта палидулског због опасне крађе

Како није искључена могућност, да су ова два злочинца извршила још какво кривично дело, то им се износе њихове фотографије и умољавају се сва приватна лица, да ако случајно упознаду у њима непронађене злочинце, известе о томе Управу града Београда или уредништво «Полицијског Гласника».

Њихови картони у Антропометријско Полицијском одељењу гласе овако:

Коста Кузмановић, стар 26 година, стас 1 м. 77.5, размак руку 1 м. 78, полустас 92.8 см., дужина главе 18.7 см., ширина главе 16.0

амова и коњског прибора у вредности око 800 динара, извршене Евг. Михелу, фабриканту штофова.

Крађа ова извршена је још у 1903. години, ноћу између 18. и 19. октобра, а што до сада није пронађена има се приписати њиховој ве-

см., ширина јагодица 14.7 см., дужина десног уха 6.6 см., дужина левог средњег прета 11.9 см., дужина левог малог прета 9.4 см., дужина леве ноге 27.5 см., дужина левог лакта 48.1 см.

Владимир Ненадовић, стар 27 година, стас 1 м. 67.8, размак руку 1 м. 70, полустас 90.5

штину. Коста и Владимир познати су и из раније полицијској власти као крађивци. Обојица су служили заједно војску и осуђивани су војним судовима за крађу. Коста је још један пут одговарао за крађу волова Мики Константиновићу, месару овдашњем, али је код суда пуштен из недостатка доказа.

см., дужина главе 17.4 см., ширина главе 15.9 см., ширина јагодица 14.7 см., дужина десног уха 6.0 см., дужина левог средњег прета 10.7 см., дужина левог малог прета 8.8 см., дужина леве ноге 26.7 см., дужина левог лакта 45.3 см.